

národní
úložiště
šedé
literatury

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2005: Ústecký kraj

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
2006

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-320413>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ 4.0

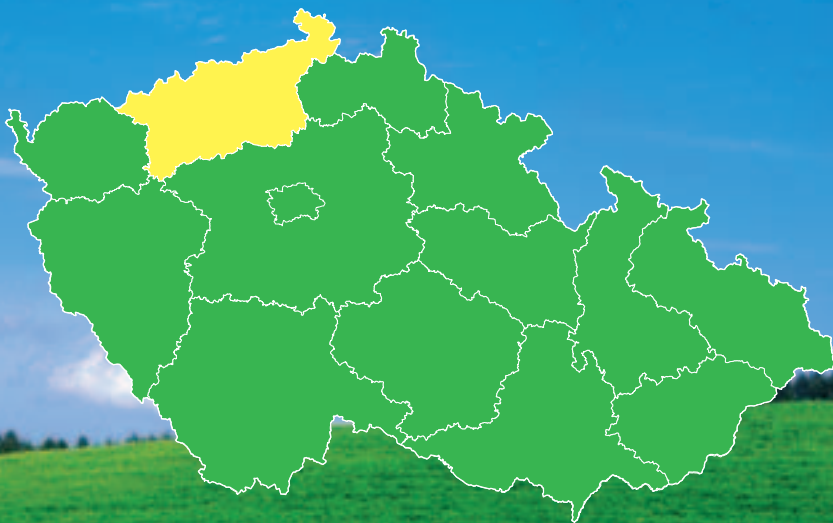
Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 03.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

2005

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
v jednotlivých krajích
České republiky

ÚSTECKÝ KRAJ

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

v jednotlivých krajích České republiky

v roce 2005

ÚSTECKÝ KRAJ

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

listopad 2006

Vedoucí autorského kolektivu

Ing. Lenka Vrtišková

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Autoři a spolupracovníci

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Krajský úřad Ústeckého kraje (KÚ)

Dodání hlavních podkladů pro zpracování

Český statistický úřad (ČSÚ)

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M. (VÚV T.G.M.)

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)

Správa ochrany přírody ČR (SOP ČR)

Správy národních parků (Správy NP)

Ministerstvo zemědělství (Mze)

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL)

STOKLASA Tech.

Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

VÚV T.G.M. – Centrum pro hospodaření s odpady (VÚV T.G.M.-CeHO)

Autorizovaná verze.

Zpracovala CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2006, Ministerstvo životního prostředí

ISBN 80-7212-458-7

OBSAH

1. Základní informace o území	4
2. Ovzduší	5
2.1 Emise	5
2.2 Imise	8
2.3 Program realizace snižování znečišťování ovzduší	10
3. Voda	10
3.1 Zásobování pitnou vodou	13
3.2 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod	13
3.3 Stav povrchových vod, přehled největších znečišťovatelů	13
3.4 Odpadní vody	14
3.5 Havárie	15
4. Půda	16
5. Horninové prostředí	17
6. Příroda	17
7. Lesy	19
8. Odpady	20
9. Staré ekologické zátěže	21
10. Doprava	22
11. Činnost kraje v oblasti péče o životní prostředí	24
12. Aktivity neziskového sektoru v oblasti ochrany životního prostředí	24
13. Prioritní problémy v ochraně životního prostředí	25

1. Základní informace o území

Rozloha kraje (km²): 5 334,9

Počet obyvatel: 823 173

Hustota obyvatelstva (obyvatel.km⁻²): 154

Zdroj: ČSÚ, ČÚZK

Ústecký kraj je součástí Regionu soudržnosti Severozápad, který je tvořen kraji Ústeckým a Karlovarským. Jeho území je rozčleněno do správních obvodů šestnácti obcí s rozšířenou působností – Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec.

Rozkládá se na severozápadě České republiky podél státní hranice s Německou spolkovou republikou. Sousedí s kraji Karlovarským (jihozápad), Plzeňským (jih), Středočeským (jihovýchod) a Libereckým (východ).

Prostor Ústeckého kraje patří k územím nejvíce ovlivněným průmyslem v rámci ČR. Nosnými odvětvími jsou průmysl paliv a energetiky, hutnictví, chemie, sklářství a strojírenství, které mají nepříznivý dopad na kvalitu životního prostředí.

Kraj je charakteristický svou členitostí a různorodostí, což je dáno přírodními podmínkami, koncentrací obyvatelstva v pánevní oblasti a podél vodních toků a historickým vývojem.

V kraji lze vymezit čtyři výrazně se odlišující oblasti:

- pánevní oblast – vyznačuje se koncentrací průmyslu a vysokou hustotou obyvatelstva, patří sem nižší polohy okresů Chomutov, Most, Teplice a Ústí nad Labem,
- zemědělská oblast – tvoří ji především okresy Litoměřice a Louny, kde převažuje zemědělská výroba a je vyšší počet menších venkovských sídel,
- Krušné hory – zahrnují převážnou část vyšších poloh podél česko-německých hranic, kde je velmi řídké osídlení a omezené hospodářské aktivity vlivem špatné dopravní přístupnosti,
- Děčínsko – jižní část je do značné míry svázaná s okresem Ústí nad Labem, severní část – oblast Českého Švýcarska a Šluknovsko je pro svou odlehlost a obtížnou dostupnost dosud nedocenenou oblastí, která skrývá značný potenciál zvláště z hlediska rekreačního a turistického využití.

Ústecký kraj, to je vedle oblastí zasažených již zmíněnou průmyslovou činností také území lesů, hor, malebných údolí, řek a vodních nádrží. Pro milovníky turistiky je celý kraj protkán pěšími trasami, rozvíjí se i síť cyklostezek. To vše umožňuje seznámit se s nejzajímavějšími kouty kraje, jako jsou Národní park České Švýcarsko, území chráněných krajinných oblastí České středohoří, Labské pískovce a Lužické hory, ale i samotné Krušné hory, ještě nedávno symbol zničených lesů.

V rámci integrované prevence je posuzován vliv zamýšlené výroby na všechny složky životního prostředí s důrazem na nejlepší možnou techniku (BAT), čímž je minimalizován jejich negativní vliv na stav životního prostředí a jejich případný přenos mezi jeho jednotlivými složkami. Patří sem i snaha o náhradu nebezpečných složek surovin méně nebezpečnými. Tento proces se týká asi dvou set zařízení, která provozuje 140 provozovatelů.

Pomalu se rozvíjejí ekologické způsoby hospodaření v zemědělství, převážně však jen ve vyšších a okrajových oblastech a omezuje se na obhospodařování trvalých travních porostů. Podle LPIS MZe je v Ústeckém kraji v režimu ekologického zemědělství certifikováno nebo v přechodném období celkem 27 tis. ha zemědělské půdy (10% z celkové výměry). V naprosté většině jde trvalé travní porosty (z celkové rozlohy TTP 69 tis. ha je to 39%). Tyto pozemky jsou v praxi pouze udržovány v kulturním stavu sečením, částečně přepásáním hovězím dobyt看 bez tržní produkce mléka. Produkce certifikovaných potravin rostlinného původu je nevýznamná, produkce certifikovaného mléka neexistuje, produkce certifikovaného hovězího masa se ve své konečné fázi realizace na trhu zatím neprosadila.

2. Ovzduší

2.1 Emise

Od vydání zákona č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší a prováděcích vládních nařízení a vyhlášek ministerstva životního prostředí (MŽP) v roce 2002 dochází postupně na základě aplikace praktických zkušeností ke zpřesňování těchto právních předpisů, aby co nejlépe sloužily jako nástroje řízení kvality ovzduší.

Novela zákona o ochraně ovzduší č. 385/2005 Sb. nově upravila definici zón a aglomerací, povinnosti orgánů ochrany ovzduší a zavádí řadu dalších změn v oblasti řízení kvality ovzduší. Zónou je podle tohoto zákona území vymezené Ministerstvem životního prostředí pro účely sledování a řízení kvality ovzduší. Aglomerací je sídelní seskupení, na němž žije nejméně 350 tis. obyvatel.

Zóna Ústecký kraj je v těchto intencích vymezena tak, že je totožná se správním územím Ústeckého kraje. Na území Ústeckého kraje je v provozu 17 zvláště velkých stacionárních spalovacích zdrojů spadajících do zvláštního regulačního režimu na centrální úrovni k dosažení hodnot národních emisních stropů (*Národní program snižování emisí z ELCP*). Zóna Ústecký kraj je charakterizována jako zóna s vysokou koncentrací průmyslu. Hospodářský vývoj Ústeckého kraje byl podmíněn bohatými zásobami nerostných surovin (hnědé uhlí, sklářské a slévárenské písky); proto energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický průmysl (rafinérie, výroba hnojiv, sklářský průmysl, výroba buničiny a papíru, výroba organických a anorganických látek apod.) a sklářský průmysl zaujímají významná postavení v ekonomice kraje. Strukturou průmyslu je proto významně ovlivňována kvalita ovzduší kraje.

Průmyslová činnost z minulosti měla a dosud má nepříznivý dopad na životní prostředí. Ačkoliv v posledním desetiletí došlo k výraznému zlepšení kvality životního prostředí, kraj je stále vnímán jako oblast s nejvíce poškozenými složkami životního prostředí, včetně ovzduší.

V roce 2005 dále pokračoval rozvoj výroby v průmyslových zónách, zejména v Kadani a Klášterci nad Ohří, ale i v dalších lokalitách kraje. Rovněž pokračovala stavební činnost, např. při výstavbě části dálnice D8, a dále těžební činnost Severočeských dolů a. s. a následné rekultivační práce.

Ve spolupráci s úřady obcí s rozšířenou působností se podařilo utlumit aktivity zejména občanů bydlících v bytových domech napojených na CZT, směřující k hromadnému odpojování od CZT. Důvodem k tomu byl zřejmě oprávněný požadavek provozovatele CZT, jako účastníka řízení, na úhradu nákladů spojených s odpojením, tj. zejména náklady nejen na demontáž a vymístění výměňkové stanice, ale i na nové vyvážení režimu výroby a distribuce tepla v nových podmínkách, což může představovat velmi vysoké náklady spojené i s výměnou celého regulačního systému CZT.

STACIONÁRNÍ ZDROJE

Mezi nejvýznamnější stacionární zdroje znečišťování ovzduší patří:

Zdroj
1. ČEZ, a. s. – Elektrárna Prunéřov 2
2. ČEZ, a. s. – Elektrárna Počerady
3. ČEZ, a. s. – Elektrárny Tušimice
4. Glaverbel Czech a. s.– závod Řetenice
5. ČEZ, a. s. – Elektrárna Ledvice
6. CHEMOPETROL, a. s. – Teplárna T 700
7. Glanzstoff Bohemia, a. s. – výroba kordových vláken, Lovosice
8. United Energy, a. s. – teplárna Komořany
9. Mondi Packaging Paper Štětí, a. s., Štětí
10. Lafarge Cement a. s., cementárna Čížkovice
11. CHEMOPETROL, a. s. závod 02 AGRO
12. Dalkia, a. s. – Teplárna Ústí nad Labem
13. ČEZ, a. s. – Elektrárna Prunéřov 1
14. Česká rafinářská, a. s. – Rafinerie Litvínov

Mezi nejvýznamnější zdroje amoniaku patří:

Zdroj
1. Astur Straškov, a. s. – výkrm prasat, Straškov
2. Lovochemie, a. s., Lovosice
3. PROAGRO Nymburk, a. s. – odchov plemen. prasat Velké Chvojno
4. ZEPOS, a. s., Radovesice – chov hospodářských zvířat
5. Zemědělské družstvo vlastníků „Podřipsko“
6. VPR, a. s. – velkovýkrmna prasat Razice
7. Komaspol, spol. s r. o. – drůbežárna Lovoš, Vchynice
8. David Dráb – drůbežárna Červený Hrádek
9. XAVERgen, a.s. – farma Dvěrce

PLOŠNÉ ZDROJE

Nejvýznamnější plošné zdroje znečištění ovzduší zóny Ústecký kraj

(podle počtu obydlených bytů nenapojených na CZT spalující pevná paliva – uhlí):

Město	Domy celkem	Palivo: Uhlí ¹⁾			Emise ²⁾ t/rok				
		z toho: rodinné domy	z toho: bytové domy	DŘEVO ²⁾ t/rok	TE	SO ₂	NO _x	CO	VOC
Děčín	336	258	69	1 785	59,6	87,4	37,8	249,0	57,3
Ústí nad Labem	267	214	52	1 435	50,9	77,1	29,7	219,1	50,2
Šluknov	186	146	36	1 171	34,4	46,2	12,8	130,8	30,0
Varnsdorf	173	149	21	1 131	36,6	52,5	18,3	149,6	34,3
Úštěk	130	113	17	796	24,8	35,0	9,0	98,3	22,5
Krásná Lípa	106	78	26	701	23,3	34,0	9,0	96,6	22,0
Rumburk	100	92	8	721	33,3	56,4	16,2	160,7	36,4
Česká Kamenice	98	78	20	601	22,6	35,2	10,0	100,1	22,8
Benešov nad Ploučnicí	85	59	25	506	14,6	21,3	5,6	60,5	13,8
Velký Šenov	84	55	28	435	16,5	23,9	6,2	67,7	15,5

Vysvětlivky: ¹⁾ Trvale obydlené byty celkem-z toho energie použ.k vytápění: dřevo; ²⁾ Údaje z REZZO 3

LINIOVÉ ZDROJE

Mezi nejvýznamnější liniové zdroje znečištění ovzduší na území Ústeckého kraje, které byly vybrány na základě údajů ze sčítání dopravy provedeného Ředitelstvím silnic a dálnic (ŘSD) v roce 2005, patří následující komunikace s průměrnou intenzitou dopravy vyšší než 10 000 vozidel za 24 hodin:

Liniový zdroj/číslo sčítacího úseku*
1. Ústí nad Labem: silnice č. 30/62 – Praha–Děčín/4-0896
2. Teplice: silnice č. 8 – Cínovec–Ústí nad Labem/4-0117
3. Ústí nad Labem: MK/silnice č. 613 U trati–Pražská/4-2732
4. Bílina: silnice č.13 – Most–Teplice/4-3177
5. Děčín: silnice č.13 – Teplice(Jílové)–Liberec/4-0905
6. Teplice: silnice č.13 – Masarykova ul.; silnice č.8 - Děčín/4-2714
7. Litoměřice: silnice č.15 – Mezibraní–Na valech/4-1001
8. Ústí nad Labem: silnice č.30 – Velká hradební-most E.Beneše/4-2193
9. D 8: hranice kraje SČ/ÚS–Roudnice nad Labem/4-8229
10. Chomutov: silnice č. 13 – Karlovy Vary –Most/4-0512

Tabulka 1a: Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší (kt.rok⁻¹)

	Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Emise celkem	2004	6,31	71,96	76,79	37,15	17,91	3,74
	2005	6,48	72,78	70,76	33,74	15,88	3,17
Velké zdroje	2004	2,63	68,74	63,88	8,54	5,15	0,98
	2005	2,67	69,62	60,24	6,71	4,14	1,02
Střední zdroje	2004	0,19	0,36	0,41	0,50	0,38	0,25
	2005	0,20	0,29	0,33	0,31	0,22	0,25
Malé zdroje	2004	1,61	2,51	0,80	7,14	7,90	2,37
	2005	1,70	2,74	0,88	7,88	7,62	1,72
Mobilní zdroje	2004	1,89	0,36	11,70	20,97	4,48	0,14
	2005	1,91	0,13	9,31	18,84	3,90	0,17

Zdroj: ČHMÚ

Tabulka 1b: Meziroční změna emisí hlavních znečišťujících látek 2005/2004 (tis. t.rok⁻¹)

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Emise celkem	0,17	0,81	-6,03	-3,41	-2,03	-0,58
Velké zdroje	0,05	0,88	-3,63	-1,84	-1,02	0,04
Střední zdroje	0,01	-0,07	-0,08	-0,19	-0,15	0,00
Malé zdroje	0,09	0,24	0,08	0,75	-0,28	-0,65
Mobilní zdroje	0,02	-0,23	-2,40	-2,13	-0,58	0,03

Zdroj: ČHMÚ

2.2 Imise

V Ústeckém kraji bylo v roce 2005 v provozu celkem 44 měřících stanic. Z tohoto počtu provozoval 21 stanic Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ústí n. L. – Kočkov, 13 stanic Státní zdravotní ústav a 10 stanic, které provozuje resort energetiky a průmyslu (ČEZ a společnost Mondí Packaging Paper Štětí a.s. Signál „REGULACE“ ani „UPOZORNĚNÍ“ nebyly v rámci Smogového varovného a regulačního systému na území Ústeckého kraje vyhlášeny, neboť v průběhu celého roku nenastaly podmínky k jejich vyhlášení.

V roce 2005 nebylo v Ústeckém kraji zaznamenáno překročení imisních limitních hodnot pro ochranu zdraví u průměrné hodinové koncentrace oxidu siřičitého (S_{1H}) a průměrné 24hodinové koncentrace oxidu siřičitého (S_{24H}) na žádné stanici. Lze konstatovat, že na většině stanic byly naměřené hodnoty hluboko pod stanovenými limity. Výraznější hodnota 24hodinové koncentrace oxidu siřičitého S_{24H}, i když stále podlimitní, byla naměřena v Úštěku, kde se projevuje vliv malých spalovacích zdrojů na pevná paliva v rodinných domcích a bytových domech.

Překročení osmihodinového imisního limitu pro ozon (O_{8H}) bylo zaznamenáno na šesti stanicích (v roce 2004 na osmi): v Ústí n. L.-Kočkově, v Litoměřicích, Teplících, Tušimicích, v Rudolicích v Horách, a dále na stanici na Sněžníku. Limit 120 µg.m⁻³ byl však nejvíce překročen v Rudolicích o necelých 9%. Zatímco v Litoměřicích, Teplících a Tušimicích jsou důvodem překročení emise z autodopravy (zejména s přispěním oxidů dusíku a uhlovodíků, které patří mezi prekurzory ozonu), na stanicích v Rudolicích v Horách, na Sněžníku a Kočkově je důvodem vyšší poloha těchto stanic, kde dochází ke vzniku vyšších koncentrací ozonu v důsledku intenzivnějšího slunečního záření. Jedná se však jen o nepatrné překročení. Ze stejného důvodu došlo k překročení imisní hodnoty troposférického ozonu pro vegetaci

(AOT40), jejíž limit je $18\,000\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}\cdot\text{h}$ na stanicích v Rudolicích v Horách 27% (v r. 2004 o 34%) a na Sněžníku o 17% (v r. 2004 o 29%). V Tušimicích byl tento limit překročen o necelých 6%.

Průměrný roční imisní limit prachových částic (P_{RP}) byl překročen na čtyřech stanicích v Horním Jiřetíně, v Teplících, v Ústí n. L.-městě a v Děčíně. V Ústí n. L., v Děčíně a v Teplících je to způsobeno tím, že se jedná o dopravně velmi zatížená centra. V Ústí n. L. navíc již probíhala v centru města technicky velmi složitá rekonstrukce inženýrských sítí. Jednalo se však o max. $3,1\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ nad stanovený limit, který je v tomto případě $40\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Meteorologické podmínky a zvýšená prašnost z okolní průmyslové, stavební, těžební a rekultivační činnosti přispěly i na stanicích v níže položených lokalitách kraje k překročení průměrného čtyřřadvacetihodinového imisního limitu (P₂₄), který má hodnotu $50\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Celkově byl tento limit překročen na 15 stanicích umístěných v nižších polohách kraje a v dopravně zatížených městských centrech z celkového počtu 21 stanice, a to např. v Litoměřicích o 24% (v r. 2004 o 22%), Doksanech o 2% (v r. 2004 o 15%), Smolnici o 4%, Teplících o 55% (v r. 2004 o 44%), v Ústí n. L. to bylo nejvíce na stanici Ústí n. L.-město o 67% (v r. 2004 o 62,5%), v Ústí n. L.-Krásném Březně 8%, a v Ústí n. L.-Všebořicích 36%, v Chomutově o 15% (v r. 2004 o 9%), v Tušimicích o 35% (v r. 2004 o 15%), v Mostě o 65% (v r. 2004 o 40%), a v Děčíně o 40% (v roce 2004 o 49%). Dále byl tento limit překročen v Tušimicích (o 35%). Tento jev se projevil dokonce i na výše položené stanici Horní Jiřetín 54% (v r. 2004 o 48%), což ovlivnila blízkost těžební činnosti v povrchovém dolu Severočeských dolů a. s.

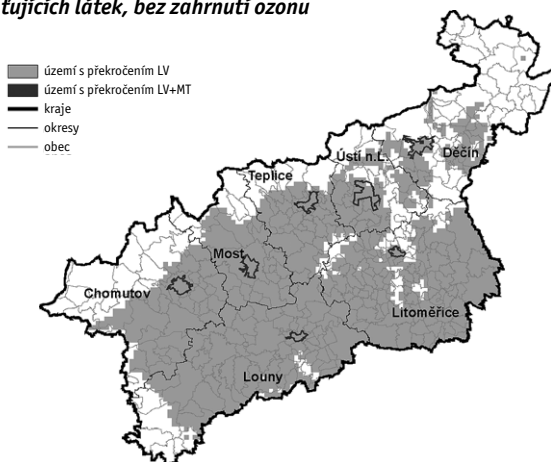
Průměrný hodinový limit oxidu dusičitého (N_{1H}) nebyl překročen na žádné z vybraných měřících stanic, a průměrný roční limit oxidu dusičitého (N_{RP}) byl překročen pouze na jedné stanici – v Děčíně, což souvisí s hustou automobilovou dopravou ve městě.

Na třech stanicích byl překročen cílový průměrný roční imisní limit pro benzo-a-pyren (1 ng), a to v Teplících (1,4 ng) a v Mostě (1,2 ng), což souvisí s automobilovou dopravou, a dále v Ústí n.L.-ZÚ, Pasteurova (2,4 ng), což je způsobeno rovněž dopravou a také průmyslovou energetikou.

Na jedné stanici – v Krupce, byl nepatrně překročen zimní aritmetický průměr 2005/2006 oxidu siřičitého (S_{ZP} = $20\ \mu\text{g}/\text{m}^3$), a to hodnotou $22,3\ \mu\text{g}/\text{m}^3$, což je způsobeno lokálními spalovacími zdroji a konfigurací terénu, který negativně ovlivňuje rozptyl znečišťujících látek v ovzduší.

Imisní koncentrace ostatních sledovaných znečišťujících látek byly pod stanovenými limity.

Obrázek 1: Území, na kterém došlo v roce 2005 k překročení imisního limitu (LV) nebo imisního limitu navýšeného o mez tolerance (LV+MT) pro alespoň jednu ze sledovaných znečišťujících látek, bez zahrnutí ozonu

Zdroj: ČHMÚ

2.3 Program realizace snižování znečišťování ovzduší

Rozhodnutími Krajského úřadu Ústeckého kraje byly v roce 2005 povoleny trvalé provozy investičních akcí, ale i dalších akcí, z nichž část těch nejvýznamnějších je uvedena v následující tabulce.

Týkala např. rekonstrukce a modernizace stávajících spalovacích a technologických procesů, jako např. zkoušky směřující k náhradě klasických paliv alternativními palivy, snižování obsahu síry v pohonných hmotách, případně spoluspalování odpadu nebo spalování odpadních ředidel. V roce 2005 bylo v kraji uvedeno do provozu dalších 17 nových čerpacích stanic pohonných hmot vybavených nejmodernějšími technologiemi rekuperace 1. a 2. stupně. Rozvíjela se výstavba a uvedení do provozu výrobních linek moderních technologických provozů v průmyslových zónách kraje (především součástek pro automobilový aj. průmysl). Všechny akce byly povolovány v souladu s programem realizace snižování znečišťování ovzduší.

Název provozovatele	Název investiční akce
Česká rafinérská a.s., Litvínov - Záluží 2	Čistá paliva 2005 - rekonstrukce jednotky 3620
Český porcelán, a.s., Tovární ul., Dubí	Tunelová pec
Dyno Nobel Czech Republic, s.r.o., Bílina	Areál DNT Tušimice - Rychlovývěječ páry
EPISPOL, a.s., Revoluční 86, Ústí n. L.	Výroba nízkomolekulárních epoxidových pryskyřic
Glaverbel Czech a.s., Teplice, Závod Barevka	Instalace matovací linky MATELUX
HARTMANN - RICO a.s., Most	Průmyslový plynovod a zdroj páry
HELUZ, cihl. prům. v.o.s., Cihelna Libochovice	Rekonstrukce a modern. prům. plyn. pece v Cihelně Libochovice
KERAMOST, a.s., závod Obrnice, provozovna Obrnice	Odprášení přesypů dopravních cest
KERAMOST, a.s., závod Obrnice, provozovna Prunéřov	Odprášení sil a pytlůvačky
Lafarge Cement, a.s., Čížkovice	Dávkování alternativních paliv
Lafarge Cement, a.s., Čížkovice	Spoluspalování odpadu v cementářské peci
Skanska DS - Obalovna Huntřívov	Nová obalovací linka Askom VS 120
Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s.	Granulace a expedice nízkomol. pryskyřic
WICO B.G.M., a.s., Děčín	Slévárna pro zpracování zinkohliníkové slitiny
SETUZA, a. s., Ústí n. L.	Zavedení výroby metylesteru řepkového oleje (bionafta)

3. Voda

SRÁŽKOVÉ POMĚRY

Množství srážek v roce 2005 na území Ústeckého kraje hodnotíme jako normální (průměrná roční srážka – 677,3 mm, tj. 109 % normálu). Nadnormální hodnoty byly naměřeny v Krušných horách (Klíny – 124 %, Telnice – 112 %), podnormální srážky na stanici Kadaň-Tušimice (84 %) a na Lounsku (Smolnice – 84 %). Nejvyšší roční úhrn srážek byl zaznamenán na stanici Klíny (1185,1 mm), nejnižší na stanici Kadaň-Tušimice (356,3 mm). Nejvyšší denní maximální srážka byla naměřena 25. 6. 2005 na stanici Výsluní (62,1 mm).

ODTOKOVÉ POMĚRY

Hlavní tok Labe byl v roce 2005 nadprůměrný – 110 % $Q_{a\ 31-80}$. Maximální průtoky nedosáhly dvouleté vody, byly naměřeny v druhé půlce března. Nejméně vodný měsíc byl červen, minima se pohybovala okolo Q_{300} .

Pro Ústecký kraj z hlediska odtokových poměrů byly dále vyhodnoceny tyto profily:

Ohře – Louny – průměrný roční průtok za rok 2005 byl 39,737 m³.s⁻¹, což představuje 109,5% dlouhodobého normálu (období 1931–80).

Nejnižší měsíční průtok byl zaznamenán 29. 7. 2005 0,77 m³.s⁻¹.

Nejvyšší měsíční průtok byl zaznamenán 19. 3. 2005 181,0 m³.s⁻¹.

Bílanka – Holeděč – průměrný roční průtok za rok 2005 byl 0,813 m³.s⁻¹, což představuje 115,5% dlouhodobého normálu (období 1931–80).

Nejnižší měsíční průtok byl zaznamenán 2. 9. 2005 0,148 m³.s⁻¹.

Nejvyšší měsíční průtok byl zaznamenán 18. 3. 2005 7,01 m³.s⁻¹.

Chomutovka – III. Mlýn – průměrný roční průtok za rok 2005 byl 0,605 m³.s⁻¹, což představuje 110% dlouhodobého normálu (období 1931–80).

Nejnižší měsíční průtok byl zaznamenán 30. 9. 2005 0,048 m³.s⁻¹.

Nejvyšší měsíční průtok byl zaznamenán 19. 3. 2005 18,8 m³.s⁻¹.

Bílina – Trmice – průměrný roční průtok za rok 2005 byl 6,823 m³.s⁻¹, což představuje 105% dlouhodobého normálu (období 1931–60).

Nejnižší měsíční průtok byl zaznamenán 29. 6. 2005 3,16 m³.s⁻¹.

Nejvyšší měsíční průtok byl zaznamenán 20. 3. 2005 25,9 m³.s⁻¹.

Jílovský potok – Děčín – průměrný roční průtok za rok 2005 byl 0,6 m³.s⁻¹, což představuje 82% dlouhodobého normálu (období 1931–80).

Nejnižší měsíční průtok byl zaznamenán 9. 6. 2005 0,208 m³.s⁻¹.

Nejvyšší měsíční průtok byl zaznamenán 18. 5. 2005 8,23 m³.s⁻¹.

PODZEMNÍ VODY

V Ústeckém kraji bylo z hlediska režimu podzemních vod hodnoceno 8 vrtů a 7 pramenů pozorovací sítě. V mělkém oběhu podzemních vod v povodí dolní Ohře byla během roku mírně vzestupná tendence, v povodí Bíliny setrvalý stav a v povodí dolního Labe byl zaznamenán mírný pokles. Výraznější extrémy nebyly dosaženy. U pramenů byla v povodí Ohře a dolního Labe prakticky setrvalá vydatnost. Jen v povodí Bíliny byl zaznamenán výrazný roční chod s maximy v polovině března a minimy v druhé polovině listopadu.

Porovnání hladin podzemních vod v jednotlivých objektech s dlouhodobým průměrem za srovnávací období 1971–1990 včetně tendencí ukazuje níže uvedená tabulka. Celkově lze konstatovat, že u vybraných vrtů rok 2005 vykazoval z hlediska tendence pokles až výrazný pokles hladin podzemní vody a u vybraných pramenů naopak setrvalý stav vydatností.

Tabulka 2a: Srovnání hladin podzemních vod

Vrty	Průměrná hodnota stavů		Procent. vyjádření (%)	Nárůst/pokles (%)	Tendence
	srov. období (1971-90)	rok 2005			
VP 1823 Blšany	3,89	4,23	92,0	-8,0	mírný pokles
VP 1831 Postoloprty	2,84	3,01	94,4	-5,6	pokles
VP 1840 Mšené – lázně	14,84	15,12	98,1	-1,9	pokles
VP 1847 Brozany	7,19	7,28	98,8	-1,2	pokles
VP 1850 Oleško	3,73	4,43	84,2	-15,8	pokles
VP 1866 Patokryje	1,80	1,97	91,4	-8,6	nárůst
VP 1922 Vrutice	1,51	2,11	71,6	-28,4	výrazný pokles
VP 1957 Děčín	3,90	4,77	64,8	-35,2	výrazný pokles

Prameny	Prům. hodnota vydatností		Procent. vyjádření (%)	Nárůst/pokles (%)	Tendence
	srov. období (1971-90)	rok 2005			
PP 496 Raná	3,18	2,41	75,8	-24,2	nárůst
PP 498 Roudníček	2,37	2,08	87,8	-12,2	pokles
PP 502 Teplá	0,63	0,44	69,8	-30,2	setrvalý stav
PP 525 Malé Chvojno	2,04	1,96	96,1	-3,9	nárůst
PP 542 Mlýny	5,14	4,18	81,3	-18,7	pokles
PP 552 Hřensko	4,96	4,66	94,0	-6,0	pokles
PP 566 Klíny	2,22	2,74	123	+23,0	nárůst

JAKOST PODZEMNÍCH VOD

Ve státní síti jakosti podzemních vod bylo v tomto kraji v roce 2005 sledováno 51 objektů podzemních vod, na kterých bylo odebráno celkem 102 vzorků. Lokální překročení normativu B bylo zjištěno u ukazatele NH_4^+ u 2 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele NO_2^- u 4 vzorků ve 3 lokalitách, u ukazatele Cl^- u 6 vzorků ve 4 lokalitách, u ukazatele F^- u 2 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele Be u 3 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele B u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Al u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Ni u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele V u 1 vzorku v 1 lokalitě a u ukazatele chrysen u 1 vzorku v 1 lokalitě. Normativy C byly překročeny u ukazatele NH_4^+ u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Cl^- u 7 vzorků ve 4 lokalitách, u ukazatele F^- u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele Be u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Al u 6 vzorků ve 4 lokalitách, u ukazatele V u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele chlorethenu u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele cis-1,2-dichlorethenu u 2 vzorků v 1 lokalitě a u ukazatele tetrachlorethenu u 2 vzorků v 1 lokalitě. Koncentrace NO_3^- přesahující limit pro pitnou vodu* byla naměřena u 6 vzorků ve 3 lokalitách.

Tabulka 2b: Jakost podzemních vod

Ukazatel	Počet vzorků				Počet objektů				Normativ		
	všech	< MS	> B	> C	všech	> B	> C	> B nebo C [%]	B	C	jednotky
amonné ionty	102	55	2	1	51	2	1	3,8	1,2	2,4	mg.l ⁻¹
duřitany	102	66	4	0	51	3	0	5,9	0,2	0,4	mg.l ⁻¹
chloridy	102	0	6	7	51	4	4	13,7	100	150	mg.l ⁻¹
fluoridy	102	13	2	2	51	2	1	5,9	2	4	mg.l ⁻¹
berylíum	102	81	3	1	51	2	1	5,9	0,001	0,0025	mg.l ⁻¹
bor	102	36	1	0	51	1	0	2,0	0,5	5	mg.l ⁻¹
hliník	102	1	1	6	51	1	4	9,8	0,25	0,4	mg.l ⁻¹
nikl	102	31	1	0	51	1	0	2,0	0,1	0,2	mg.l ⁻¹
vanad	102	69	1	1	51	1	1	2,0	0,15	0,3	mg.l ⁻¹
chlorethen	102	100	0	2	51	0	1	2,0	10	20	μg.l ⁻¹
cis-1,2-dichlorethen	102	96	0	2	51	0	1	2,0	25	50	μg.l ⁻¹
tetrachlorethen	102	96	0	2	51	0	1	2,0	10	20	μg.l ⁻¹
chrysen	102	90	1	0	51	1	0	2,0	0,1	0,2	μg.l ⁻¹
Celkem	102	-	10	19	51	6	12	35,3	-	-	-

Vysvětlivky:

Normativ limitní hodnoty dle Metodického pokynu MŽP ČR z 15. 9. 1996 část 2
- Kritéria znečištění zemin a podzemní vody

Celkem bez rozlišení ukazatelů (jedná se o sjednocení objektů (vzorků))

- < MS počet vzorků, kde byla zjištěna koncentrace ukazatele pod mezí stanovitelnosti
- > B počet objektů (vzorků) s výskytem alespoň jedné hodnoty mezi normativem B a C (včetně hodnot rovných přímo normativu C)
- > C počet objektů (vzorků) s výskytem alespoň jedné hodnoty nad normativem C
- > B nebo C počet procent objektů s výskytem alespoň jedné hodnoty nad normativem B nebo C
- * limit pro pitnou vodu 50 mg.l⁻¹ dle Vyhlášky MZ ČR 252/2004 Sb.

Zdroj: ČHMÚ

3.1 Zásobování pitnou vodou

Poměr mezi využitelnými zásobami pitné vody a skutečnou potřebou vyjadřuje, že je spotřebováváno cca 71 % využitelných zásob vody. Hlavní provozovatel v kraji je společnost Severočeské vodovody a kanalizace a. s., se sídlem v Teplíciích. Vodou skutečně zásobení obyvatelé veřejnou vodovodní sítí představují 95,7 % obyvatel kraje. Ztráty vody ve vodovodních sítích představují 24,8 %. Voda dosahuje kvality dle ČSN 75 7111.

Tabulka 3: Výroba a užití pitné vody

		2005
Objem vyrobené pitné vody	(mil. m ³)	64,5
Počet obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů		788 152
Ztráty vody ve vodovodních sítích	(%)	24,8

Zdroj: ČSÚ

3.2 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Tabulka 4: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Název chráněné oblasti přirozené akumulace vod	Plocha (km ²)	Podíl na ploše kraje (%)
Severočeská křída	976,3	18,3
Krušné hory	795,8	14,9

Zdroj: VÚV T.G.M.

3.3 Stav povrchových vod, přehled největších znečišťovatelů

V kraji bylo sledováno 36 profilů na řekách Labe, Ohře, Bílina, Ploučnice, Mandava, Kamenice, Chomutovka, Liboc, Teplický potok, Blšanka, Křinice, Černá voda, Divoká Bystřice, Flájský potok, Mohelský potok, Moldavský potok, Polava, Rybný potok a Vilémovský potok.

AOX ze skupiny A dosahovaly hodnot V. třídy na 16 profilech ze 22 měřených, na třech hodnot IV. třídy. Nejzatiženějším tokem v této skupině byla Bílina na úseku Chánov – Ústí nad Labem. IV. a V. třídy zde dosahovaly mimo AOX i RL 105 °C, konduktivita, amoniakální dusík, BSK5 a TOC. Nepříznivě hodnoceny byly i profily Mandava – Varnsdorf, Liboc – Libočany, Blšanka – Trhovany a Chomutovka – Postoloprty. Naopak Ohře v Radovesicích a Tvršicích a Flájský potok (hraniční profil) měly všechny měřené ukazatele této skupiny na úrovni I. a II. třídy. Na Rybném potoce (hraniční profil) nepřesáhl žádný ze čtrnácti zde měřených ukazatelů I. třídy. Labe, mimo AOX, mělo všechny ostatní ukazatele do III. třídy.

Ze specifických organických látek měl profil Bílina - Ústí nad Labem 1,1,2-trichlorethen a 1,1,2,2-tetrachlorethen zařazen ve III. třídě, stejně byla hodnocena suma PAU v profilu Bílina - Velvěty. Ostatní látky splnily limity pro I. a II. třídu.

Ve skupině C hodnoty arsenu odpovídající IV. třídě byly naměřeny v profilu Bílina – Chánov a Teplický potok – Kozlíky. Veškeré železo bylo ve IV. třídě na profilech Bílina – Velvěty a Teplický potok – Kozlíky. Ve stejné třídě byl zařazen i nikl na profilu Vilémovský potok – st. hranice a zinek na Teplickém potoce v Kozlíkách. Tento profil byl také ze všech profilů zde měřených nejvíce zatížen látkami této skupiny. Žádný z ukazatelů však nedosáhl V. třídy.

Ve skupině D byly enterokoky ve IV. a V. třídě na třech profilech na Bílině, na profilu Teplický potok – Kozlíky, Polava – hranice, Ploučnice – Benešov nad Ploučnicí a Chomutovka – Postoloprty. Chlorofyl dosáhl IV. třídy na všech profilech na Labi, v profilu Ohře – Kadaň, Želina a Lužný, Ploučnice – Benešov nad Ploučnicí, V. třída byla dosažena na profilech Labe - Střekov a Bílina – Most. Termotolerantní koliformní bakterie byly na úrovni V. třídy na profilech Bílina – Chánov a na Teplickém potoce v Kozlíkách.

Tabulka 5: Procentní zastoupení profilů státní sítě jakosti vod v třídách jakosti vod podle skupin ukazatelů

Skupiny ukazatelů	A	B	C	D
Počet měřených profilů	36	14	35	36
Třída jakosti	%			
I	3	7	9	14
II	8	79	63	14
III	19	14	17	14
IV	17	0	11	28
V	53	0	0	31

Vysvětlivky:

Skupiny ukazatelů: A – Obecné fyzikální a chemické ukazatele, B – Specifické organické látky, C – Kovy a metaloidy, D – Mikrobiologické a biologické ukazatele

Třídy jakosti: I – Neznečištěná voda, II – Mírně znečištěná voda, III – Znečištěná voda, IV – Silně znečištěná voda, V – Velmi silně znečištěná voda

Zdroj: ČHMÚ

3.4 Odpadní vody

Na veřejnou kanalizaci je v kraji připojeno 666 600 obyvatel kraje, což činí 81% z celkového počtu. Na veřejnou kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod je připojeno 626 338 obyvatel, což je 76,1%. Hlavním provozovatelem v kraji jsou Severočeské vodovody a kanalizace, a. s..

Tabulka 6: Vypouštěné odpadní vody (mil. m³)

	2005
Odpadní vody vypouštěné do vod povrchových	64,7
Odpadní vody vypouštěné do veřejných kanalizací	39,7
z toho: čištěné na ČOV (bez srážkových vod)	39,5
Odpadní vody čištěné na ČOV (vč. srážkových vod)	59,7

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 7: Obyvatelé napojení na veřejnou kanalizaci (tis. obyvatel)

	2005
Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci	666,6
z toho: napojených na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV	626,3

Zdroj: ČSÚ

VÝZNAMNÉ AKCE KE SNÍŽENÍ MNOŽSTVÍ ZNEČIŠTĚNÍ VYPOUŠTĚNÉHO V ODPADNÍCH VODÁCH UKONČENÉ V ROCE 2005

Byla provedena intenzifikace čistíren městských odpadních vod Žatec, Kadaň, Kláštec n/O, Jirkov, které byly uvedeny do předčasného užívání. Zahájení zkušebního provozu těchto čistíren se předpokládá v průběhu roku 2006. Zároveň probíhal do konce roku 2005 zkušební provoz ČOV Bystřany po její intenzifikaci.

3.5 Havárie

V roce 2005 počet běžných havárií ve srovnání s rokem 2004 opět zaznamenal pokles. V roce 2004 bylo evidováno 21 běžných havárií. V roce 2005 to bylo celkem 14 havárií. Havárie způsobené závadou na technologii ČOV nebyla v roce 2005 hlášena. V roce 2005 byl zaznamenán 9x únik ropných látek do vod povrchových. Z tohoto množství bylo znečištěn 4x způsobeno dopravní nehodou a 5x došlo ke znečištění povrchových vod z kanalizačních vyústí. Výrazně se snížilo v roce 2005 znečištění hraničních toků, a to hlavně Mandavy v oblasti šluknovského výběžku. Za rok 2005 je zde evidována pouze jedna havárie. Na konci roku 2005 došlo k úniku ropných látek do vodního toku Labe a následně do hraničních vod SRN. Původce havárie nebyl zjištěn.

Nejvýznamnější havárie souvisela s železniční nehodou, která se stala dne 1.10.2005 v cca 00:10 hod. u žst. Želenice na trati Ústí nad Labem–Chomutov v traťovém km 39,9. Vlak společnosti Unipetrol a.s. tažený dvěma spřaženými lokomotivami vjel do obsazeného oddílu autobloku a zde narazil do zadní části nákladního vlaku Českých drah. Nárazem byla vedoucí lokomotiva zcela zdemolována a začala hořet. Nárazem vykolejilo dalších 13 vozů z vlaku ČD. Z vedoucí lokomotivy Unipetrol a.s. se odtrhla naftová nádrž s motorovou naftou, ze které uniklo cca 2 000 litrů do okolního terénu. Dále z lokomotivy uniklo cca 100 litrů provozní náplně (olej). Kontaminován byl úsek 2.traťové koleje dlouhý cca 200 m do hloubky cca 0,5 m a prostor okolo vraku lokomotivy o ploše cca 25x30 m do hloubky 2,5m. Rozstříkem při nárazu byly zasaženy i přilehlé zahrádky včetně zemní jímky na vodu.

Tabulka 8: Havarijní úniky závadných látek

	2005
Počet havarijních úniků celkem	15
z toho: znečištění vod podzemních *	0
znečištění vod povrchových *	13
znečištění vod způsobené úniky: ropných látek	9
těžkých kovů	0
chlorovaných uhlovodíků	0

* ostatní havarijní úniky, které pouze ohrozily podzemní nebo povrchové vody

Zdroj: KÚ, ČIŽP

4. Půda

V roce 2005 došlo oproti roku 2004 k úbytkům 185 ha zemědělské půdy převážně pro urbanizační účely, z toho 70,8% zemědělské půdy bylo odňato v řepařské výrobní oblasti kraje. Přírůstek lesní půdy činí jen 39 ha a vodní plochy se zvýšily o 29 ha. K úbytku orné půdy došlo ve prospěch zatravnění o výměře 402 ha. Úbytek evidovaných ploch chmelnic činí 233 ha. Na mnohých plochách zemědělské půdy chybí základní údržba posečením a dochází k postupnému zarůstání náletovými dřevinami. Podle bilance evidované zemědělské půdy katastrům nemovitostí a rozsahem náletových dřevin, lze konstatovat, že výskyt náletových dřevin 10–15 letých se týká 10–15% zemědělské půdy v kraji a víceletých náletových dřevin, které mají již charakter lesa, se týká 1–3% zemědělské půdy v kraji, a to převážně na pozemcích ve správě PF ČR. Podíl úbytků pro těžební účely je vyrovnáván převodem rekultivovaných ploch po těžbě.

Plošná kontaminace zemědělské půdy těžkými kovy nedoznala proti roku 2004 změny. Podíl půd ohrožených větrnou erozí činí 1,74% zemědělské půdy v kraji a 34,73% půdy bylo ohroženo vodní erozí. Rozsah lokalit větrné či vodní eroze je rozdílný a podíl ohrožení je bilancován podle příslušných obcí v kraji. Změny erozní ohroženosti zemědělské půdy, které zaznamenáváme při posuzování a projednávání územně plánovacích dokumentací obcí a při místním šetření, je výrazně zhoršen tam, kde v průběhu 70. let minulého století došlo k rozsáhlému rušení mezí, úvozových cest, sanací strží za účelem scelování pozemků a k nedostatečné údržbě ochranných nádrží, dnes sotva znatelných a plných splavenin. Především se jedná o území dříve provedených pozemkových úprav s tolerancí přípustností smyčů 10 t/ha na rok (přípustná ztráta půdy). Dále pak k nekontrolovatelnému zrychlení přívalových vod, zejména v období jarního tání, přispívá nedostatečná péče o údržbu záchytných a svodných příkopů v okolí zemědělské půdy a neudržované pozemky zemědělské půdy zarostlé buříní.

Všeobecně je protierozní ochraně věnovaná malá pozornost, včetně nevyužívání agrotechnických protierozních opatření na orné půdě. Protierozní ochrana zemědělské půdy vždy sledovala zmírnění účinků přívalových vod vzniklých z extrémních lijáků, z náhlého jarního tání a má charakter protipovodňové ochrany v jednotlivých drobných povodích. Návrhy souboru organizačních a technických opatření proti větrné a vodní erozi jsou některými obcemi projednávány a postupně navrhovány do územně plánovací dokumentace.

Tabulka 9: Bilance půdy a podíly z celkové výměry (stav k 31. 12. 2005)

Druh	2005	
	ha	%
Zemědělská půda celkem	277 431	52
z toho: orná půda	185 533	35
trvalé travní porosty	70 083	13
Nezemědělská půda celkem	256 026	48
z toho: lesní půda	159 069	30
vodní plochy	9 954	2
Celková výměra	533 457	

Poznámka: % - uvádí se procentický podíl jednotlivých druhů půdy z celkové výměry půdy v kraji

Zdroj: ČÚŽK

5. Horninové prostředí

Území kraje je charakterizováno především těžbou hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi, kde se touto činností zabývají dva subjekty, a to Severočeské doly Chomutov se svými dvěma samostatnými závody (Doly Bílina a Doly Nástup Tušimice) a Mostecká uhelná společnost. Oproti ložiskému roku poklesl celkový objem těžby uhlí, rovněž skrývka nadložních zemin byla nižší.

Těžba kameniva, převážně pro stavební účely, je situována do oblasti Českého středohoří a Šluknovského výběžku, v menší míře do Krušných hor. V oblasti rozsáhlých říčních teras v okresech Litoměřice a Louny jsou těžena ložiska písků a štěrkopísků. Stejná surovina je získávána rovněž v rámci přípravy těžby v hnědouhelných dolech. Oproti předcházejícímu období je zaznamenán mírný nárůst těžby, zvláště štěrkopísků. Pro území Litoměřicka byla zpracována studie limitů těžby štěrkopísků jako podklad pro zpracování konceptu VÚC Ústeckého kraje.

Významným přínosem pro životní prostředí v kraji jsou rekultivace území zasažených povrchovou těžbou, především hnědého uhlí. Jsou zahajovány bezprostředně po ukončení těžby a opuštění pozemků důlním provozem. Provádění rekultivací je hrazeno z finanční rezervy na sanaci a rekultivace, kterou na základě zákonné povinnosti vytvářejí subjekty provádějící těžbu. Podle údajů největších těžebních organizací (Severočeských dolů Chomutov a Mostecké uhelné společnosti) a Palivového kombinátu Ústí nad Labem s.p., který realizuje komplexní revitalizaci krajiny dotčené těžební činností lomu Chabařovice, lomu Most-Ležáky a dolu Kohinoor, bylo v roce 2005 rozpracováno celkem 6 330 ha rekultivací.

6. Příroda

V obecné ochraně přírody lze jako snahu o nápravu negativních změn v krajině chápat pronajímání ploch v podobě půdních bloků. Negativní změny spočívají v dlouhodobém nehosподаření na loukách a pastvinách. Díky pronajímání půdních bloků pak nájemci hospodaří na části těchto zanedbaných ploch s dotacemi Ministerstva zemědělství, pokud splňují dané požadavky ochrany přírody. Jako negativní jev v krajině lze v poslední době označit snahu investorů o výstavbu větrných elektráren, respektive celých farem těchto elektráren. Na jednu stranu se jedná o obnovitelný zdroj energie, ale na druhou stranu (a zejména v prostoru Krušných hor) je snaha o takové množství staveb z hlediska ochrany přírody a krajinného rázu neúnosná.

Péče o maloplošná chráněná území kategorie PP a PR mimo CHKO byla zajišťována z Programového financování. Nutnou podmínkou zde bylo, aby příslušný pozemek byl zároveň ve vlastnictví AOPK ČR, což omezovalo možnosti uzavírání smluv z hlediska počtu vhodných lokalit. Proto bylo v roce 2005 uzavřeno pouze 7 neinvestičních smluv v celkové částce 379 290 Kč. Jednalo se převážně o kosení travních porostů a vyřezávání náletových dřevin. Zároveň byla péče o maloplošná chráněná území kategorie PP a PR mimo CHKO zajišťována Krajským úřadem Ústeckého kraje. Bylo to v lokalitách, kde AOPK ČR nebyla vlastníkem pozemků. Krajský úřad uzavřel 21 smluv za 2 858 403 Kč.

V rámci projektu VaV 620/2/03 „*Inventarizace národních kategorií maloplošných zvláště chráněných území*“ bylo uzavřeno 8 smluv na vypracování inventarizačních průzkumů za 128 000 Kč. V důsledku toho byly vypracovány 2 botanické, 2 entomologické, 2 zoologické inventarizační průzkumy a po jednom mykologickém a ornitologickém průzkumu.

Z *Programu péče o krajinu* bylo realizováno celkem 35 žádostí k zajištění ochrany přírodních a kulturních hodnot krajiny v celkové výši 5 743 562 Kč. Nejvíce žádostí bylo na dotační titul B1: vytváření podmínek pro zachování významných biotopů a B2: ošetření památných stromů a památných alejí a dalších významných stromů.

Z *Programu revitalizace říčních systémů* bylo financováno 6 akcí, z toho jedna projektová dokumentace. Všechny akce jsou rozestavěny z roku 2004. Celková výše dotací dosáhla 9 895 tis. Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo vynaloženo na obnovu vodních nádrží (4 akce). Jedná se o obnovu retenčních prostorů, které byly již nefunkční. Cílem je zvýšení retenční schopnosti území, protipovodňové ochrany a v neposlední řadě obnova vhodných vodních biotopů. Jedním z prioritních opatření v Ústeckém kraji v rámci PRŘS je obnova migrace ryb a vytvoření podmínek pro výskyt vymizelých tažných druhů ryb (losos) dle *Akčního plánu výstavby rybích přechodů v ČR*. V roce 2005 byla dokončena výstavba rybích přechodů v Tiché a Divoké soutěse na řece Kamenici v Národním parku České Švýcarsko, které významně přispějí k migraci lososů.

Na území Ústeckého kraje se v rámci soustavy NATURA 2000 vyskytuje 68 lokalit, které byly zařazeny do národního seznamu evropsky významných lokalit. V rámci projektu VaV/620/20/03 Ministerstva životního prostředí „*Optimalizace sítě maloplošných zvláště chráněných území v ČR*“ bylo v Ústeckém kraji navrženo celkem 79 biotopových lokalit, jejichž rozloha je 5 248,15 ha.

V rámci Natury 2000 byl proveden monitoring druhových lokalit pSCI, rostlinných druhů uvedených v příloze 2, č. 92/43/EHS (*Cypripedium calceolus*, *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus*) a monitoring populací těchto druhů. Pro hvozdík písečný český byl zpracován záchranný program a na jeho lokalitě v NPP Kleneč byl proveden botanický inventarizační průzkum. Byly kontrolovány všechny EVL navržené pro obojživelníky a částečně i pro ostatní skupiny živočichů. Proběhlo pravidelné sčítání určitých druhů ptáků (zimní sčítání vodního ptactva, sčítání tetřevků obecných v Krušných horách, zimní sčítání kormorána velkého, kontrola hnízdišť čápa bílého). Probíhal monitoring raků, chřástala polního a pravidelná kontrola zimovišť netopýrů.

Nadále pokračuje zpracování lokálních ÚSES.

Registrované významné krajinné prvky vyhláší a evidují pověřené obecní úřady. Podle dostupných dokladů od pověřených obecních úřadů se v Ústeckém kraji eviduje 119 registrovaných významných krajinných prvků (VKP). Památné stromy jsou rovněž vyhlášeny pověřenými obecními úřady. V Ústředním seznamu ochrany přírody je na území Ústeckého kraje evidováno 345 památných stromů.

Krajský úřad Ústeckého kraje má ve své kompetenci 57 ZCHÚ v kategorii přírodní rezervace nebo přírodní památka. V těchto zvláště chráněných územích zajišťuje managementová opatření, která spočívají v převážně většině v kosení dlouhodobě nekosených travních porostů, odstraňování náletových dřevin a výstavbu přehrázek na odvodňovacích kanálech na rašeliništích v Krušných horách. Krajský úřad rovněž zadal zpracování geometrického zaměření některých ZCHÚ z důvodu upřesnění vymezení daného chráněného území v terénu a zpracování dokumentace pro přehlášení těchto ZCHÚ tak, aby bylo v souladu se stávající platnou legislativou. Zároveň oznámil záměr vyhlásit dvě nová ZCHÚ, PR Pístecký les a PP Slatiniště u Vrbky.

Tabulka 10: Zvláště chráněná území (stav k 31. 12. 2005) podle Ústředního seznamu ochrany přírody

Kategorie		Celkem (počet)	Rozloha (ha)
Národní park	(NP)	1	7 900,00
Chráněná krajinná oblast	(CHKO)	4	132 442,00
Národní přírodní rezervace	(NPR)	11	784,85
Národní přírodní památka	(NPP)	13	110,85
Přírodní rezervace	(PR)	54	1 448,94
Přírodní památka	(PP)	62	757,77
Přírodní park		6	35 983

Zdroj: Správy NP, SOP ČR, AOPK ČR, KÚ

7. Lesy

Ústecký kraj má celkovou rozlohu 533 457 ha, z této rozlohy je 159 181 ha pozemků lesních (zdroj údajů KN). Celková lesnatost Ústeckého kraje činí 29,8%. Na Děčínsku je lesnatost nejvyšší 48,82% a na Lounsku nejnižší 15,26%. Samotná porostní plocha má výměru 156 247 ha. Bezlesí má výměru 5 052 ha. Průměrná hektarová zásoba hroubů bez kůry činí 144,17 m³.

Druhá skladba lesů v Ústeckém kraji je následující: 57,87% jsou zastoupeny jehličnany a 42,13% zbývá na listnáče. Z jehličnatých je nejvíce zastoupen smrk 37,89%, z listnatých bříza 11,56%, buk je zastoupen 7,54%.

Na jednoho obyvatele Ústeckého kraje připadá 0,1876 ha lesa.

Majoritním vlastníkem lesů v Ústeckém kraji je stát, zbývající lesy jsou ve vlastnictví obcí, nebo fyzických a právnických osob. Lesy České republiky, s.p. Hradec Králové zastoupené Lesními správami (Česká Lípa, Děčín, Klášterec, Litoměřice, Litvínov, Lužná, Mělník, Rumburk, Žatec a Žlutice) obhospodařují v kraji 110 575 ha.

Přírodní podmínky Ústeckého kraje jsou velmi rozdílné. Nejvyšší nadmořská výška u vrcholu Klínovce je 1 200 m/n.m., a nejnižší položený bod v Hřensku u toku řeky Labe je 115 m/n.m.

Ústecký kraj zasahuje do devíti přírodních lesních oblastí (1-Krušné hory, 2-Podkrušnohorské pánve, 4-Doupovské hory, 5-České středohoří, 9-Rakovnicko-Kladenská pahorkatina, 17-Polabí, 18-Severočeská pískovcová plošina, 19-Lužická pískovcová vrchovina, 20-Lužická pahorkatina). Pro každou z přírodních lesních oblastí je zpracován oblastní plán rozvoje lesa.

Ústecký kraj má na svém území NP České Švýcarsko a několik významných chráněných krajinných oblastí CHKO Kokořínsko, CHKO České středohoří, CHKO Labské pískovce, a CHKO Lužické hory.

Mezi významné domény v Ústeckém kraji mimo jiné patří bučiny na Bouřňáku, svahové bučiny Krušných hor, lesní porosty na rašeliništích v Krušných horách, bučiny na Hrazeném, lesní porosty na Špičáku u Šluknova, Těchlovické bučiny, lužní lesy v Přírodním parku Dolní Poohří a borovice Na Černči u Julčína.

Délka spravovaných lesních vodních toků a bystřin v Ústeckém kraji činí 1 117,6 km a délka lesních cest je 4 050,2 km.

Dlouhodobým úkolem lesního hospodářství v Ústeckém kraji je zkvalitnění půdního prostředí, redukce škodlivých činitelů, zavádění cílových dřevin zejména v oblastech s chřadnoucími a odumřelými porosty bříz v PLO 1, zlepšování zdravotního stavu lesních porostů, optimalizování druhové skladby porostů s ohledem na obnovy přírodních společenstev a zvyšování funkčního potenciálu mimoprodukčních funkcí lesa.

Tabulka 11: Výměry lesní půdy a lesnatost (tis. ha)

	Výměra celkem (ha)	Z toho				Lesnatost (%)	
		půda mimo les	plocha PUPFL	porostní půda	bezlesí atp.	PUPFL	porostní půda
2005	533 457	374 276	159 181	156 247	2 934	29,8	29,3

Zdroj: ÚHÚL

Tabulka 12: Kategorizace lesů (tis. ha)

Kategorie lesů	2005
Hospodářské	116,2
Ochranné	7,9
Zvláštního určení	32,1

Zdroj: MZe, ÚHÚL

Tabulka 13: Přehled vývoje poškození lesních porostů (komplexní poškození dle družicových snímků)

Plochy porostů v jednotlivých stupních poškození a mortality (%)	2005	
Jehličnaté porosty	0.	4,2
	0./I.	22,7
	I.	36,0
	II.	21,6
	III.a	8,9
	III.b - IV.	6,7
Listnaté porosty	0.	0,6
	0./I.	13,4
	I.	38,0
	II.	28,8
	III.a - IV.	19,2

Vysvětlivky: 0. – Zdravé porosty

Stupně poškození: 0./I. – První známky poškození, I. – Mírné, II. – Střední, III.a – Silné, III.b – Velmi silné, IV. – Odumírající porosty

Zdroj: MZe (STOKLASA Tech.)

8. Odpady

Vývoj v odpadovém hospodářství v Ústeckém kraji nastavený v předchozích letech i nadále pokračuje. Celková produkce odpadů v roce 2005 významně klesla, zejména v souvislosti s certifikací vedlejších energetických produktů a stavebních hmot, prakticky na polovinu produkce v předchozích letech. Materiály jsou ve velkých objemech využívány jako výplňový materiál pro rekultivaci dolů. S ohledem na rozsah probíhajících sanací starých zátěží roste podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů. Nemění se nakládání s komunálními odpady, kde jednoznačně převažuje skládkování.

V roce 2005 byly zjištěny opakované případy nelegálního dovozu odpadů ze zahraničí a jejich skládkování nebo skladování v objektech, které nejsou určeny k nakládání s odpady. V souvislosti s nelegálními dovozy byla zavedena a nadále trvá zvýšená kontrolní činnost na úseku odpadů.

I nadále zůstávají problémy s tzv. černými skládkami, přestože obecní úřady vynakládají na jejich odstraňování nemalé finanční prostředky. Stále se objevují nové skládky, a to i na místech vzdálených od obcí.

Hlavními producenty odpadů jsou Teplárna Trmice a.s., Mondi Packaging Paper Štětí a.s. a dále stavební a sanační firmy.

K největším producentům nebezpečných odpadů za rok 2005 patří především společnosti provádějící sanační práce jako např.: DEKONTA, a.s. (biodegradace Chemopetrol); Metrostav a.s. (sanace skládky Chabařovice), PURUM a.s. (demolice Elektrárny Tušimice I), CELIO a.s. (Solidifikovaný odpad hodnocený jako nebezpečný), GEOSAN GROUP a.s. a Stavby silnic a železnic, a.s.

Kromě produkce stavebních a demoličních odpadů ze sanačních prací jsou dalšími významnými producenty nebezpečných odpadů: SIAD Czech spol. s r.o. (hydroxid vápenatý); Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s. (organická halogenová rozpouštědla) a ZKL Klášterec spol. s r.o., AGC Automotive Czech a.s. a Eaton Industries s.r.o (prací vody).

Mezi nejvýznamnější zařízení na odstraňování odpadů patří skládka Dekonta Ústí nad Labem, skládka Tušimice, skládka Celio Most, skládka Modlany, skládka sdružení obcí SONO Úpohlavy, skládka Orlík a spalovna nebezpečných odpadů Dekonta Ústí nad Labem.

Nejvýznamnější zařízení na využití odpadů jsou GRG Holding s.r.o. – recyklace pryže; Lafarge Cement a.s., Čížkovice – energetické využití odpadů a kompostárna EKODENDRA s.r.o.

Tabulka 14: Produkce a nakládání s odpadem (kt)

	2005	
	O	N
Produkce odpadu celkem	2 085,1	230,3
Úprava nebo využití odpadu	1 150,2	16,9
Odstranění skládkováním	639,2	29,0
Odstranění spalováním	2,6	12,1

Zdroj: VÚV T.G.M. – CeHO, KÚ

Tabulka 15: Provozované skládky odpadů

Ústecký kraj	2005
Počet provozovaných skládek celkem	25
v tom: skládky skupiny S – IO	8
skládky skupiny S – 00	12
skládky skupiny S – NO	5
víceskupinové S – IO + S – 00 + S – NO	1
víceskupinové S – 00 + S – NO	1

Zdroj: KÚ, VÚV T.G.M. – CeHO

STAVBY PRO ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ UKONČENÉ V ROCE 2005

Nebyla ukončena žádná významná stavba pro odpadové hospodářství. V roce 2005 pokračoval projekt Ústeckého kraje a autorizované obalové společnosti EKO-KOM realizovaný s cílem zvýšení výtěžnosti separovaného odpadu z obcí.

9. Staré ekologické zátěže

V roce 2005 bylo pokračováno v řešení řady lokalit, které jsou financovány prostřednictvím FNM ČR. Většinou se jedná o území podniků zatížená činností předchozích právních subjektů (Chemopetrol a.s. Litvínov, TONASO Neštětice, Tlaková plynárna Úžín). Na území kraje je mnoho dalších lokalit se starými

ekologickými zátěžemi, na které se nevztahuje privatizační proces. Na financování sanací nemají současná vlastní finanční prostředky, nebo původní subjekt zanikl a výkon správních rozhodnutí není stávajícím právním postupem vymahatelný. Odstraňování těchto zátěží pak přechází do působnosti státu. V průběhu roku 2005 pokračovaly práce na sanacích financovaných FNM ČR (např. Spolchemie Ústí nad Labem a.s., Aroma Děčín, SČP a.s., Enaspol a.s. Velvěty, Karbosorb a.s. Chomutov, Lovochemie a.s.). Rovněž probíhá na bývalém letišti Žatec ochranné sanační čerpání, na jehož financování se podílí Ústecký kraj. MŽP ve spolupráci s ČIŽP vede a průběžně doplňuje inventarizaci lokalit představujících staré zátěže.

10. Doprava

Dopravní situace na silnicích v Ústeckém kraji je charakterizována přetížením stávajících silničních tahů, zejména těžkou nákladní dopravou ve směru Praha – hraniční přechod Cínovec (více než 8 000 voz/24 hod) a přechod Rumburk (více než 3000 voz/24 hod.). Vysoké zatížení veškerou dopravou je i na silničním spojení Chomutov (20 000 voz/24 hod.), Most (17 000 voz/24 hod), Teplice (27 000 voz/24 hod), Ústí nad Labem (13 000 voz/24 hod) a Děčín (9 000 voz/24 hod) v dopravních špičkách. Na těchto úsecích je také nejvyšší intenzita automobilové dopravy, lze konstatovat, že opět podobně jako v předchozích letech došlo k nárůstu dopravy a z toho vyplývající zátěže komunikačních tepen v regionu.

Technický stav hlavních silniční sítě se lepší jen pozvolna a bohužel stav silnic II. a III. třídy v technickém stavu za silnicemi I. třídy, které jsou financované ze SFDI, stále více zaostává. Nedostatečná průchodnost hlavních silnic směrem ke státní hranici se SRN je řešena jejich rozsáhlou výstavbou a rekonstrukcí. Na sklonku roku 2004 byla zahájena pro celý region důležitá výstavba úseku dálnice D8 Trmice – státní hranice se SRN s termínem dokončení 12/2006. Bohužel v úseku Lovosice – Trmice bylo prozatím vydáno pouze územní rozhodnutí. Uvedení předposledního úseku D8 Trmice – SRN do provozu a zastavení výstavby v posledním úseku Řehlovice – Lovosice způsobí dopravní krizi na ostatním silničním spojení mezi Lovosicemi a Řehlovicemi. Účinnost opatření plynoucí realizací studie, která byla na tuto očekávanou dopravní krizi zpracována budou vyhodnocena až v praxi. Dále byla zahájena realizace stavby silnice I/7 Chomutov - Křímov - Hora Sv. Šebestiána v úseku Křímov - Hora Sv. Šebestiána. V roce 2005 se též intenzivně pracovalo na akci výstavba nového mostu v Litoměřicích (Prosmky). Také ve výstavbě rychlostní komunikace R6 z Prahy do Karlových Varů, která má pro Ústecký kraj význam hlavně na Podbořansku dále pokračovala.

Základním předpokladem pro řešení přetíženosti stávající silniční sítě v Ústeckém kraji bude plnění harmonogramu prací na dálnici D8 z Lovosic do Řehlovice tak, aby mohla být otevřena alespoň v náhradním termínu.

U železniční dopravy probíhají další práce na koridoru trati Praha - Lovosice - Děčín. V současné době je ve stadiu přestavby a rekonstrukce železniční uzel Ústí nad Labem včetně opravy technického zázemí. Ve vztahu k životnímu prostředí je ale nutné podotknout, že po zrušení systému ROLA, čímž samozřejmě došlo k nárůstu intenzity kamionové dopravy na silnicích Ústeckého kraje, je opět zaváděna přeprava kamionů po železnici s částečným využitím provozního zařízení systému ROLA.

Na úseku vodní dopravy se jedná zejména o zachování přívozů na Labi, jako místně využívané spojení v místech vzdálených od silničního přemostění.

V letecké dopravě je na území kraje provozováno 14 sportovních letišť soukromými subjekty na převážně nebezpečných plochách.

Regionální emise jsou stanoveny rozdělením celostátních emisí mezi jednotlivé kraje, následujícím postupem:

Při stanovení emisí **silniční dopravy** v jednotlivých krajích jsou využity výsledky celostátního dopravního sčítání prováděného v roce 2000. Celkové emise z jednotlivých druhů dopravy byly rozděleny podle objemu skutečného provozu na silničních jednotlivých regionů. Dopravní sčítání však neprobíhá na celé silniční síti v ČR. Proto musely být k dopravním intenzitám regionů připočteny také nesčítané úseky (převážně v intravilánu). Praha není součástí celostátního dopravního sčítání, proto byla celková intenzita v ČR navýšena o dopravní intenzitu Prahy, resp. o podíl Prahy na intenzitách ČR. Extrapolací dopravního modelu Brna na ostatní města (s výjimkou Prahy) bylo zjištěno, že poměr intenzit sčítané a nesčítané dopravy je cca 70:30. V ČR bylo celkem sčítáno 8 016 úseků, z nich přibližně 1/5 je situována v intravilánu. Každý ze sčítaných úseků intravilánu byl zatížen váhou, která odpovídá uvedenému podílu nesčítané dopravy ve městech. Z těchto nově vypočítaných intenzit byly stanoveny podíly výkonů regionu na výkonech celkem, pomocí tohoto podílu byla korigována spotřeba i průměrné roční kilometrické proběhy vybraných kategorií vozidel, které předepisuje metodika výpočtů emisí z dopravy.

Emise **železniční dopravy** byly rozděleny podle délky železniční sítě v jednotlivých krajích. Při kalkulaci regionálních emisí **vodní dopravy** se vycházelo z délky splavných částí řek v jednotlivých krajích. Emise z **letecké dopravy** se skládají z emisí vzniklých spaláním leteckých paliv prodaných v ČR a z emisí z přeletů ČR. Emise z přeletů byly rovnoměrně rozděleny mezi kraje s přihlédnutím k jejich velikosti. Emise vzniklých spaláním leteckých paliv prodaných v ČR byly rozděleny podle výkonů jednotlivých letišť v ČR.

Hodnoty v roce 2004 představují reálný stav, v roce 2005 se jedná o předběžné výsledky.

Tabulka 16: Meziroční srovnání znečištění ovzduší vlivy dopravy (komplex zdrojů – doprava silniční, železniční, letecká)

	Rok	Množství emisí v t.rok ¹
CO₂	2004	1 104 216
	2005	1 132 875
CH₄	2004	121
	2005	119
N₂O	2004	146
	2005	149
CO	2004	15 592
	2005	15 299
NO_x	2004	7 361
	2005	7 347
VOC	2004	3 477
	2005	3 151
SO₂	2004	184
	2005	36
Pb	2004	0,15
	2005	0,07
PM	2004	434
	2005	450

Zdroj: CDV

Kraj se řadí na 6. místo délkou (4 142 km) a na 4. místo hustotou (0,776 km/km²) silniční sítě. V porovnání hodnot emisí vztažených na 1 km silniční sítě zaujímá kraj 5. místo. V porovnání s rokem 2004 vzrostly emise CO₂, N₂O a PM, ostatní sledované emise poklesly.

11. Činnost kraje v oblasti péče o životní prostředí

V roce 2004 byl dokončen *Plán odpadového hospodářství Ústeckého kraje*.

V rámci *Programu ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty* bylo rozděleno celkem 1 946 286 Kč na dvacet projektů předložených neziskovými organizacemi, školami a ostatními subjekty zabývajícími se touto problematikou.

12. Aktivity neziskového sektoru v oblasti ochrany životního prostředí

Na území kraje působí řada neziskových organizací. Mezi nejaktivnější z nich patří detašované pracoviště Litoměřice Střediska ekologické výchovy a etiky SEVER, Sdružení dětí a mládeže Tilia v Ústí nad Labem, 4. ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa, Dům dětí a mládeže Ústí nad Labem.

V rámci péče o životní prostředí vyhlašuje Ústecký kraj Program ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty, na jehož základě mohou právnické a fyzické osoby vyvíjející veřejně prospěšnou činnost na území kraje požádat o finanční podporu projektů spadajících do této oblasti. V tomto roce bylo poskytnuto celkem 1 761 181 Kč na projekty neziskových organizací.

13. Prioritní problémy v ochraně životního prostředí

Mezi nejvýznamnější problémy patří znečištění ovzduší, a to jak ve městech, tak v rámci celého kraje. Převážná část kraje patří mezi území se zhoršenou kvalitou ovzduší z důvodu překračování limitů tuhých znečišťujících látek PM_{10} . Příčinou tohoto stavu je umístění zvláště velkých zdrojů znečištění (tepelné elektrárny), povrchová těžba nerostů (uhlí, kamenivo, keramický průmysl) a v neposlední řadě i koncentrace průmyslové výroby. Značnou měrou se na tomto stavu podílí vzrůstající automobilová doprava, zvláště pak nárůst kamionové přepravy a z toho plynoucí zhoršená imisní situace na úseku NO_x .

V oblasti odpadového hospodářství patří mezi nejvýznamnější problémy černé skládky vč. skládek přeshraničních odpadů, dále pak převládající skládkování komunálních odpadů (v Ústeckém kraji nejnížší produkce separovaného sběru na obyvatele v ČR).

Nemalým problémem jsou rozsáhlé neudržované plochy zemědělské půdy, kde na jedné straně dochází v menší míře k přirozené obnově původních ekosystémů, na druhé straně však k rozmnožování a šíření nežádoucích ruderalních, v některých případech invazních (křídlatka) druhů rostlin. Součástí zemědělského půdního fondu jsou rovněž meliorační zařízení (svodné a sběrné příkopy), jejichž neudržováním dochází k nekontrolovanému soustředěnému povrchovému odtoku a následně ke vzniku lokálních povodňových situací při přívalových deštích nebo prudkém tání sněhu. Důsledkem překotného a nekoordinovaného budování průmyslových zón je značný úbytek zemědělské půdy.

Mezi nejvýznamnější zátěže v kraji stále patří povrchová těžba nerostů, zvláště uhlí, a koncentrace průmyslu v některých částech kraje (Záluží, Chomutovsko).

Vybrané ukazatele roku 2005 pro porovnání stavu životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka		Kraj						
	HL. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký		
Rozloha	496,1	11 015	10 057,3	7 561,1	3 314,5	5 334,9	3 163,0		
Počet obyvatel	1 176 116	1 144 071	625 712	551 528	304 274	823 173	429 031		
Hustota obyvateľstva	2 307,8	103,9	62,2	73	92	154	136		
Emise ze stacionárních zdrojů celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃)	67,02	171,17	90,38	79,03	78,2	202,81	40,5		
z toho: – tuhé látky	36,8	11,62	5,08	5,79	2,32	6,48	2,79		
– SO ₂	2,68	26,79	11,65	12,56	16,7	72,78	4,3		
– NO _x	16,26	34,77	4,6	14,33	10,88	70,76	6,96		
– VOC	13,09	26,20	8,89	11,39	5,33	15,88	7,3		
Vyrobena pitná voda	112,5	43,3	60,9	62	78,2	78,4	74,8		
Podíl obyvatel zásobných vodou z veřejných vodovodů	99,5	82,4	90,6	81,02	98,2	95,7	88,1		
Ztráty vody ve vodovodní síti	25,8	21,4	21,0	15,8	15,2	24,8	28,6		
Chráněné oblasti přirozené akumulace vody	0	13,5	22,9	8,5	53,3	33,2	64,9		
Obyvatelé napojení na kanalizaci	99,2	63,9	84,3	77,4	91,6	81	68,4		
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	99,2	63,1	74,9	70,9	90,6	76,1	62,7		
Množství odpad. vod (prům. i komun.) vypuštěných:									
z toho: – do vod povrchových	112,1	62,8	100,69	95	111,1	78,6	92,1		
– do kanalizací	71,25	45,3	61,5	62,4	55,2	48,2	45,7		
Počet havarijních úniků závadných látek	71	64	5	2	10	14/15	6		
Zemědělská půda	12/42	61	49	51	38	52	44		
Stupeň zornění zem. půdy	73,4	83,2	64,6	68,9	45,4	66,9	48,9		
Velkoplošná chráněná území	1	7,9	19,7	15,6	17,9	26,3	30,5		
z toho: – národní parky	0	0	3,4	4,6	0	1,5	3,7		
– chráněné krajinné oblasti	1	7,9	16,3	11,1	17,9	24,8	26,9		
Lesní porosty	9,5	27,2	37,6	38,77	46,4	29,3	42,7		
Produkce odpadu celkem	3	2,6	2,7	5,1	2,8	2,8	1,68		
z toho: – nebezpečný odpad	0,16	0,17	0,25	0,2	0,05	0,03	0,16		

Vybrané ukazatele roku 2005 pro porovnání stavu životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka		Kraj				
	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Zlímský	Olomoucký	Moravskoslezský
Rozloha	4 758,2	4 518,6	6 795,7	7 194,1	3 963,8	5 267	5 445
Počet obyvatel	548 368	506 024	510 767	1 130 358	590 142	639 161	1 250 769
Hustota obyvatelstva	115,2	112	75	91,25	149	121	230
Emise ze stacionárních zdrojů celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃)	66,73	78,53	63,07	88,25	52,74	65,06	270,89
z toho: – tuhé látky	2,87	4,4	5,99	5,51	3,42	4,58	8,96
– SO ₂	8,63	16,47	4,10	4,81	7,8	7,21	30,1
– NO _x	2,78	18,42	11,04	17,96	10,09	12,05	36,46
– VOC	7,74	10,31	10,66	18,34	10,66	11,33	18,35
Vyrobena pitná voda	66	63,8	52,5	62,2	56,8	81,2	74,03
Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	90,8	96,2	90,1	93,6	88,2	87	96,4
Ztráty vody ve vodovodní síti	24,0	15,5	17,1	19	19,8	19,9	15,6
Chráněné oblasti přirozené akumulace vody	43,2	42,7	7,3	4	30,5	23,8	18,1
Obyvatelé napojení na kanalizaci	74,3	68,1	83,4	83,1	80	73,5	75,9
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	65,5	63	67,9	76,6	68,2	67,4	66,06
Množství odpad. vod (prům. i komun.) vypuštěných:							
z toho: – do vod povrchových	106,9	87,7	90,1	70,2	78,3	83,9	88,7
– do kanalizací	47,8	41,7	47,2	46,2	51,3	45,2	60,76
Počet havarijních úniků závadných látek	3	6	17	12	9	10	37
Zemědělská půda	59	61	60,7	60	49	54	51
Stupeň zornění zem. půdy	69,2	73,2	77,5	83,3	64,3	74,5	63,2
Velkoplošná chráněná území	20,1	8,7	9	5,8	30,05	10,6	17,3
z toho: – národní parky	5,2	0	0	0,9	0	0	0
– chráněné krajinné oblasti	14,9	8,7	9	4,9	30,5	10,6	17,3
Lesní porosty	30,2	28,9	29,8	27,4	38,9	34	34,2
Produkce odpadů celkem	1,6	2,1	2,5	2,5	1,8	2,1	4,2
z toho: – nebezpečný odpad	0,09	0,11	0,13	0,07	0,07	0,09	0,3

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
v jednotlivých krajích České republiky v roce 2005

ÚSTECKÝ KRAJ

Kontaktní místo:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Kodaňská 10, 100 10 Praha 10,
www.cenia.cz, info@cenia.cz, 267 225 111

Krajský úřad Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,
www.kr-ustecky.cz, urad@kr-ustecky.cz, 475 657 111

Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

9 788072 112458 9